

12

7. prosince 2007

ROČNÍK 17

V ČÍSLE:

Studenti UP obsadili většinu míst na stupních vítězů • Zeptali jsme se za vás aneb Čemu věnuje největší pozornost Mgr. O. Málek, tiskový mluvčí UP a vedoucí Oddělení komunikace • Diskuse, názory, ohlasy

Kromě své další produkce představilo Vydavatelství UP v stánku na Libri 2007 také „Atlas podnebí Česka“, který byl oceněn jako jedna z nejkrásnějších knih letošního festivalu. Kartografické a redakční práce na této publikaci jsou dílem Katedry geoinformatiky PřF a VUP. Atlas má charakter encyklopedie a patří k nekomplexnějším publikacím věnovaným klimatu ČR.

(Další informace na této straně.)

-red-, foto -tj- ▶

Mezinárodní ocenění kvality

■ Mezinárodní certifikát kvality získalo v minulých dnech Oddělení klinické biochemie, rutinní i specializované laboratoře Hemato-onkologické kliniky a laboratoře Ústavu lékařské genetiky a feální medicíny LF UP a FNO. Po téměř dvou letech

příprav tato laboratorní pracoviště úspěšně prošla certifikací systému řízení kvality podle mezinárodně uznávané normy. Potvrdila to renomovaná norská auditorská firma Det Norske Veritas, která zde v říjnu a listopadu provedla audit. Všechny tyto nemocniční laboratoře tak splnily náročné podmínky certifikačního procesu a získaly mezinárodně uznávaný doklad o kvalitě všech postupů při provádění laboratorních vyšetření. *Tím, že jsme zavedli systém řízení kvality, jsme vstoupili do procesu, ze kterého už nelze vystoupit. Úspěšná certifikace pro nás vlastně znamená určitý závazek, že budeme systém nadále zlepšovat,* podotkl vedoucí OKB doc. P. Schneiderka (na snímku vpravo).

-eg-, -red-, foto -tj-

Rektorské volno 31. 12. 2007

Z provozních a úsporných důvodů udělil rektor UP na den 31. 12. členům akademické obce a zaměstnancům všech organizačních jednotek UP pracovní volno. V uvedené době neprobíhá výuka na žádné z fakult UP. O způsobu zajištění nezbytných činností rozhodnou vedoucí zaměstnanci jednotlivých organizačních jednotek UP.

Atlas podnebí Česka se stal třetí nejkrásnější publikací Libri 2007

■ Na Knižním veletrhu Libri 2007, který se uskutečnil ve dnech 22.–24. 11. v prostorách výstaviště Flóra, se Univerzita Palackého úspěšně prezentovala několika publikacemi. *Atlas podnebí Česka*, který vyšel v koedici s ČHMÚ získal v soutěži o „Nejkrásnější knihu“ třetí místo.

Na univerzitním stánku byly vidět převážně publikace vydané v letošním roce. Mezi nimi byly i úplně žhavé novinky, jakými jsou „Zábavná cvičení ve škole i doma“ doc. V. Karáskové (FTK), kniha plná návodů na cvičení s dětmi bohatě doplněná barevnými ilustrativními fotografiemi či „Klonování genů a analýza DNA“ – překlad z anglického originálu, na němž se zásadní měrou podílel dr. M. Fellner z PřF UP a české vydání této publikace inicioval. Z trochu jiné oblasti pak byla vystavovaná kniha O. Prokopa „Trojitý nelson“, publikace o životě, životních krizích a schopnostech bojovat a nevzdávat se, komentovala knižní účast UP RNDr. H. Dziková, ředitelka Vydavatelství UP.

Jak připomněla jedna z organizátorek Mgr. J. Hladká, letošní Libri přinesly některé změny i rekordní účast. Změnil se především termín konání akce, který byl definitivně přesunut z jara na podzim; větší důraz byl kladen rovněž na propagaci a pružnější dramaturgii. Právě v ní však olomoucká univerzita dosavadní aktivitu naopak přerušila,

když doc. L. Machala, vedoucí Katedry bohemistiky FF UP, po deseti letech rezignoval na funkci hlavního dramaturga festivalových akcí doprovázejících veletrh i na snahy o systematickou spolupráci této katedry s festivalem. *Důvodem byly dlouhodobé zásadní rozdíly mezi mými představami o organizaci, propagaci a ekonomickém zajištění akce a představami Výstaviště Flora a. s. Má rezignace však nevylučuje ryze individuální aktivity členů katedry, letos např. moderování dr. J. Schneidera, prof. J. Fialy či vystoupení Mgr. R. Malého, sdělil Žurnálu UP doc. L. Machala.*

Novinkou na stánku UP byla nabídka informací o studijních možnostech. Využili jsme informačních materiálů, které byly připraveny pro veletrh studijních nabídek Gaudemus v Brně. V souladu s jejich grafickou podobou byla vytvořena i výzdoba celého stánku, řekla k prezentaci univerzity RNDr. H. Dziková a závěrem dodala: Bylo vidět, že se organizátoři Libri snažili knižnímu veletrhu a literárnímu festivalu vdechnout novou tvář. Festivalový program hodnotím jako tradičně bohatý, kvalitní a jistě zajímavý pro velký okruh návštěvníků. Počet vystavovatelů z řad vydavatelů a knihkupců byl však opět nízký a vstupné naopak vysoké.

M. Hronová

Ministerstvo potvrdilo správnost postupu rektora UP ve věci jmenování děkana Právnické fakulty

■ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy převzalo k dalšímu postupu od rektora UP odvolání, které proti rozhodnutí rektora UP ve věci jmenování děkana Právnické fakulty UP podal Mgr. I. Beneda. Ministerstvo toto odvolání odložilo s tím, že rozhodnutí rektora o jmenování či nejménování navržené osoby děkanem není vydáváno ve správním řízení, a nelze je tedy přezkoumávat způsobem stanoveným správním řádem. Ze stejného důvodu ministerstvo nemohlo rozhodnout ani o návrhu na vydání předběžného opatření, kterým by zabránilo Akademickému senátu PF UP, resp. jeho členům konat volbu kandidáta na děkana, jak se v odvolání dožadoval Mgr. I. Beneda.

Jako poznámku nad rámec odůvodnění svého usnesení pak ministerstvo dodává, že „jmenování děkana na návrh akademického senátu fakulty“ není povinností rektora, ale jeho kompetencí (pravomocí), a že rektor tedy není povinen automaticky vyhovět každému návrhu akademického senátu fakulty na jmenování děkana.

Proti tomuto usnesení ministerstva může Mgr. I. Beneda podat podle správního řádu rozklad, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto usnesení. Rozklad nemá odkladný účinek, z toho důvodu již nic nebrání AS PF UP provést volbu kandidáta na děkana.

Vzhledem k této situaci se rektor UP rozhodl pověřit JUDr. M. Bartoně dočasným výkonem pravomoci děkana PF UP, a to počínaje 1. 12. 2007 do doby jmenování děkana fakulty na základě návrhu AS PF UP, nejdéle však do 31. 1. 2008.

-rh-

Studenti UP obsadili většinu míst na stupních vítězů

■ Soutěže v geoinformačních technologiích GeoCUP 2007 se na Katedře informatiky a geoinformatiky Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem zúčastnili v minulých dnech i studenti Katedry geoinformatiky UP. A to s velkým úspěchem, když v obou soutěžních kategoriích obsadili po dvou místech na stupních vítězů.

V první kategorii nesoucí název *Mapová kompozice* měli studenti za úkol v zadaném čase vytvořit mapku zobrazující průměrnou roční teplotu vzduchu v České republice, přičemž přiložená předloha úmyslně obsahovala kartografické chyby. Přes úskalí při získání dat a jejich načtení do používaného programu se nakonec dostalo jen málo ze soutěžících, a nakonec tak nerozhodovaly ani tak znalosti programu, jako spíše schopnost improvizace. S celkovým počtem bodů 89 ze sta možných se vítězkou stala A. Vondráková (PřF UP) a s odstupem 33 bodů se o umístění sváděl boj na dalších místech, kde s krásným úspěchem 55 bodů získala třetí místo taktéž studentka Katedry geoinformatiky UP L. Burianová; na 4.–5. místě skončila s 52 body třetí zástupkyně UP Z. Vichová.

Ve druhé soutěžní kategorii s názvem *Analýza dat* bylo úkolem určit vhodné místo pro stavbu přehrad na základě zadání nad cvičnými daty. Stejně jako v předchozí kategorii zde byl velký bodový rozdíl mezi prvním a druhým místem, a to neuvěřitelných 45 bodů, když vítěz získal 75 bodů ze sta možných a druhé místo obsadil student s 30 body. Zadání nepatřilo mezi jednoduché, a tak nakonec vyhrál na celé čáře O. Veselý (PřF UP), který jako jediný vyřešil část věnovanou hydrologii a mohl tak zpracovávat další analýzy. Loňský vítěz J. Harbula (UP) letos sice první místo z loňského ročníku neobhájil, nicméně skončil na pěkném druhém místě. Další student Katedry geoinformatiky UP J. Směkal se umístil na místě čtvrtém, na sedmém H. Dvorníková a na desátém M. Hovorková. Tě se však přesto podařilo i vyhrát, a to v následném badmintonovém turnaji.

Z šesti oceněných míst tak UP získala čtyři ocenění, a to v souboji s dalšími pěti vysokými školami – VŠB-TU Ostrava, ČZU v Praze, JČU České Budějovice, UJEP Ústí nad Labem a ZČU v Plzni. Jedná se tak o další obrovský úspěch studentů Katedry geoinformatiky UP.
-alv- foto archiv FZP UJEP

Komerční kartografie na UP

■ Marketing v komerční kartografii, všechna jeho úskalí a schopnost orientace v tomto oboru, to vše bylo náplní přednášky, která se uskutečnila ve čtvrtek 22. 11. pod záštitou Katedry geoinformatiky na PřF UP. Přes padesát studentů si vyslechlo přednášku Ing. P. Radosty ze společnosti ZES Brno o tom, co všechno předchází vydání kartografického produktu, jak se stanovuje konečná cena pro spotřebitele, kde jsou problémy s distribucí či jak je důležitá pro produkt reklama a propagace. Čas stanovený pro přednášku v žádném případě nestačil k vyčerpání tématu a k zodpovězení vřetečných otázek studentů. Vedení katedry proto studentům slíbilo, že se s P. Radostou opět setkají na další přednášce.
-alv- (redakčně zkráceno)

Výzvy a příležitosti ve vzdělávání dospělých: Festival vzdělávání dospělých AEDUCA 2007

■ Letošní ročník Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA 2007 byl neoficiálně zahájen 21. 11. zasedáním odborné festivalové poroty, která rozhodovala o nejlepším rozhlasovém a televizním vzdělávacím pořadu pro dospělé. Členy komise jsou osobnosti a odborníci z mediální a komunikační oblasti – PhDr. J. Kolečko, programový ředitel MF Dnes, Mgr. V. Ježek, generální ředitel Národní knihovny ČR, Mgr. J. Vejvoda, ředitel ČRo2, D. Ziegelbauer, vedoucí programového úseku České televize Brno a další.

V odpoledních hodinách proběhlo přivítání zahraničních hostů. Prof. I. Barteček, CSc., děkan FF UP (na snímku uprostřed), ve svém úvodním slově zdůraznil význam celoživotního vzdělávání, sounáležitost a podobnost zemí, které se letošního ročníku Festivalu vzdělávání dospělých zúčastnily (Švédsko, Vlámsko, Španělsko, Francie, Portugalsko a Slovensko).

Otevření aktivit Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA 2007 proběhlo ve čtvrtek 22. 11. v Uměleckém centru UP. Symbolickým příptkem děkana FF UP prof. I. Bartečka, ředitelky Festivalu vzdělávání dospělých RNDr. Ing. L. Cimbálikové (na snímku vlevo) a zástupců studujících se otevřely pomyslné brány vešteru vzdělávacích institucí a souvisejících služeb, prezentace projektů rozvoje lidských zdrojů, přehlídky rozhlasových

a televizních vzdělávacích pořadů a odborných konferencí.

Festival vzdělávání dospělých byl volně přístupný veřejnosti a jeho odborná část byla určena odborníkům, vzdělávacím, personalistům, a dalším zájemcům o jednotlivá témata vzdělávání dospělých. Odborný program obsahoval konferenci k tématům *Tendry – příležitosti rozvoje lidských zdrojů v malých a středních firmách*, *Vzdělávání pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel*, *Nové trendy ve vzdělávání manažerů*, *Vliv ICT (informačních a komunikačních technologií) na způsoby práce a studia*. Školy nebo vzdělávací instituce jako centra celoživotního vzdělávání?, *Podpora a rozvoj podnikatelů – Podnikatelské líhny*.

Hlavní přednášky v jednotlivých konferencích vedli celostátně i mezinárodně uznávaní odborníci – prof. Z. Pitra, předseda Rady expertů České manažerské asociace, PhDr. Z. Palán, Ph.D., prezident Asociace institucí vzdělávání dospělých, Ing. V. Válek, předseda představenstva sdružení Cepac Morava, M. Černý, expert zaměstnanecké organizace pro MSP Unizo (Unie samostatných podnikatelů) Belgie, doc. P. Sak, CSc., prorektor Středočeského vysokoškolského institutu, a PhDr. D. Topinka (FF UP).

Ve čtvrtek večer proběhl v sále Reduta slavnostní večer k příležitosti oslav předávání dospělých, kterého se zúčastnili představitelé MŠMT ČR, MPSV ČR, UP a další hosté. Hlavním bodem programu bylo vyhlášení výsledků soutěže *Dobrá rada nad zlato* o nejspěšnější projekt v oblasti rozvoje lidských zdrojů a soutěže o nejlepší rozhlasový a televizní vzdělávací pořad. Ocenění převzali dary z rukou Ing. I. Sládkové z Národního vzdělávacího fondu a Mgr. V. Ježka, generálního ředitele Národní knihovny ČR. Informace o vítězích soutěží a o vystavovateli budou uveřejněny v dalším čísle.

Festival vzdělávání dospělých AEDUCA pořádá Filozofická fakulta UP prostřednictvím Institutu celoživotního vzdělávání a za odborné garance Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR.

RNDr. Ing. L. Cimbáliková, ředitelka Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA, prodávka FF UP

Společný projekt Ústavu patologické fyziologie LF, CVT a Oddělení komunikace UP

■ V rámci festivalu AEDUCA 2007 přednesla svůj příspěvek o možnostech využití počítačového programu Datpresenter pro potřeby výuky a odborných prezentací pracovnice Oddělení komunikace RUP Mgr. B. Řeháková. Prezentovala technologii tzv. webcastu, který umožňuje propojit různá média při prezentacích a přednáškách. Jedná se o živé internetové vysílání v kombinaci s grafikou, animacemi či dokumenty všech typů a jeho následné archivování a celá přednáška byla touto metodou i vedena. V praxi se již osvědčil projekt ve spolupráci s Katedrou patologické fyziologie LF UP pod patronací ESF EU. Vzhledem k obrovskému potenciálu zmiňovaného softwaru jedná prorektor pro vnější vztahy o případném využití pro potřeby celé UP.
-red-

AEDUCA 2007 a Projektový servis UP

■ Projektový servis UP se na Festivalu AEDUCA 2007 prezentoval ve společném stánku spolu se sedmnácti z více jak čtyřiceti projektů řešených na UP. Projekty, jejichž výčet je k dispozici na adrese <http://www.psup.cz/projektovy-servis-na-festivalu-vzdelavani-dospelych-aeduca-2007>, byly představeny formou prezentace na monitoru, informačními postery a letáky vyloženými na stěhách stánku a distribucí propagačních materiálů. Pro každý projekt byla rovněž vytvořena informační složka, která obsahovala stručný obsah projektu, klíčové aktivity, powerpointovou prezentaci v tištěné podobě, případně pozvánky na akce konané v rámci řešení projektu.

Festivalu Aeduca 2007 se v prvním dnu zúčastnilo 150 osob, z nichž 32 projevil zájem o prezentované projekty a o Projektový servis UP. Druhý den se festivalu účastnilo 60 osob, z nichž 25 projevil zájem o prezentované projekty a o Projektový servis UP.

Návštěvníci stánku se zajímali jak o jednotlivé projekty, jejich přínos pro výuku, náročnost řešení a odbornou stránku projektů, tak i o samotný Projektový servis UP, jeho úlohu v realizaci projektů na UP, případně o možnosti spolupráce se zájemci z řad ne-univerzitních zařízení a institucí.
Ing. J. Lukešová, PS UP, foto archiv PS UP

Odborníci z LF UP a FNO budou zkoušet nové přípravky pro léčbu rakoviny

■ Nové léky, které by mohly přinést zásadní posun v léčbě některých typů rakoviny, začnou v nadcházejících měsících testovat odborníci ve Fakultní nemocnici Olomouc. Největší zdravotnické zařízení v Olomouckém kraji bylo vybráno mezi špičková pracoviště, jež se budou podílet na testech nově vyvinutých léků. Ty by mohly přinést naději tisícům pacientů, kteří každoročně onemocní rakovinou lymfatických uzlin, chronickou leukémií nebo rakovinou prostaty.

Hemato-onkologická klinika LF UP a FNO je mezi pěti předními českými centry, která budou zřejmě už příští rok na jaře moci nabídnout některým svým pacientům s chronickou leukémií a tzv. nehodkinovými lymfomy nový nadějný preparát. *Na vzniku tohoto léku se podíleli čeští vědci, proto se nejprve bude testovat u nás a v USA. Do studie zařadíme pacienty, kteří už na běžnou léčbu nereagují nebo se u nich onemocnění stále vrací, samozřejmě s jejich souhlasem. V obou zemích bude do testů zahrnuto celkem 250 osob, kritéria pro jejich výběr jsou velmi přísná, podotkl přímář olomoucké kliniky MUDr. T. Papajik, CSc.*

Testovaná látka je unikátní tím, že působí pouze na nádorové buňky. Pacienti, kteří budou zapojeni do testů, podstoupí nejprve čtyřměsíční léčbu, a bude-li úspěšná, budou pak pokračovat další fáze klinické studie. Lék by se pak na trhu mohl objevit během pěti až šesti let.

Hemato-onkologická klinika LF UP a FNO je evropským akreditovaným centrem v léčbě hemato-onkologických pacientů a jedním ze dvou moravských center intenzivní hematologické péče. Evropská leukemická síť (ELN) vyhodnotila tuto laborať mezi deseti procenty nejlepších pracovišť v Evropě a udělila jí statut Centra excellence.

Nový lék začnou v příštích měsících testovat také lékaři na Urologické klinice LF UP a FNO. Jde o preparát, jenž by mohl zlepšit vyhlídky pacientů trpících pokročilou rakovinou prostaty. Olomoucká klinika je jedním ze čtyř center v ČR, kde bude tento lék testován, do studie lékaři celkově zahrnou 3 500 pacientů z celého světa. *V první fázi dostávají pacienti hormonální léčbu. Pokud není úspěšná, je další možností jen chemoterapie. Teď budeme moci nabídnout nový preparát, který působí cíleně. Ucpé cévy, které živí nádorové buňky, a celý nádor vlastně odumře, vysvětlil přednosta Urologické kliniky doc. V. Študent. Výzkum bude podle jeho slov probíhat asi dva až tři roky. Pacientů, kteří se do ní budou chtít zapojit, bude podle přednosti více, než bude klinika schopna uspokojit. Olomoucký kraj má totiž nejvyšší výskyt rakoviny prostaty v České republice. Je to samozřejmě dáno i tím, že se u nás systematicky a dlouhodobě věnujeme preventivnímu screeningu,* uvedl doc. Študent.

-eh-, -map-

AFO 2008 přichází s novými atraktivními tématy

■ Nejstarší český festival populárně-vědeckých a dokumentárních filmů *Academia film Olomouc* proběhne v Olomouci ve dnech 15.–20. 4. 2008. Základními tematickými okruhy připravovaného 43. ročníku se stane především problematika vztahu *Dějiny a mýtů* a nejrůznějších teorií o vzniku a vývoji člověka, světa, vesmíru. *Hlavní devizou AFO je spojování poznání, umění a divácké atraktivivity, otevřenost všem diváckým kategoriím a vysoká úroveň programu. Dalším specifickým je i nádherné univerzitní prostředí, ve kterém se festival koná, v neposlední řadě i zapojení studentů do organizace a dramaturgie festivalu, připomněl k tradici a poslání festivalu jeho ředitel dr. P. Bilík.*

Vedle tradiční retrospektivy, věnované světové osobnosti populárně vědeckého filmu, bude stěžejní částí programu soutěž o nejlepší český a světový populárně-vědecký film uplynulého roku. Na festivalu se budou udílet i nestatutární ceny – ceny odborných časopisů nebo cena studentů. Součástí doprovodného programu budou také výstavy a diskuse; k přednáškám v rámci sekce *Studio* budou i letos zváni přední světoví odborníci. Významným místem pro univerzitní pracovníky i filmové profesionály bude *DOC. Port* – rozsáhlá databáze populárně-vědeckých filmů přístupná během festivalu v podobě videotéky a katalogu.

Úspěšnost loňského ročníku potvrzují mj. i prestižní festivalové ozvěny. Vybrané snímky dvačtyřicátého ročníku festivalu byly promítány nejen v Praze, Bratislavě, ale také polské Poznani. Ve spolupráci s Olomouckým krajem se koncem listopadu uskutečnila přehlídka i v Bruselu.

Z tiskové zprávy vybrala -map-; více na www.afo.cz

Historici z FF UP spoluautory biografického slovníku

■ Ve zcela zaplněném pražském Paláci Charitas proběhla 26. 11. konference, kterou pod názvem *Cestami křesťanské politiky aneb Nelehké osudy křesťanské demokracie v Českých zemích a Československu* uspořádala Evropská akademie pro demokracii ve spolupráci s Hanns Seidel Stiftung. Za účasti současného i některých bývalých předsedů strany přiblížila téma křesťanské politiky v daném období vystoupení historiků, mezi nimiž byli také členové Katedry historie FF UP prof. P. Marek, DrSc., prof. M. Trapl, CSc., a doc. K. Konečný,

CSc. Ti spolu s doc. J. Burešovou, CSc., z téže katedry patří k hlavním autorům (s vlastním podílem až 100 zpracovaných hesel) biografického slovníku k dějinám křesťanských stran v českých zemích, který byl na konferenci prezentován – M. Pehr a kol: *Cestami křesťanské politiky (Biografický slovník k dějinám křesťanských stran v českých zemích)*.

-mav-

Fyzikální kaleidoskop lákal na pokusy a exkurze

■ Netradiční experimenty, návštěvy specializovaných laboratoří a popularizační přednášky si pro zájemce připravili pořadatelé pátého ročníku akce *Olomoucký fyzikální kaleidoskop*, který se uskutečnil 23. 11. v prostorách fyzikálních pracovišť Přírodovědecké fakulty UP. *Snažíme se atraktivním způsobem představit fyziku středoškolákům, kteří uvažují o budoucím uplatnění. Díky pozitivním dojům z akce se pak třeba rozhodnou tento obor studovat,* popsal účel jeden z pořadatelů prof. M. Dušek, Ph.D., z Katedry optiky PíF UP. Návštěvníci mohli nahlédnout do špičkových výzkumných laboratoří, např. laboratoře holografie, která se v minulých letech těšila velkému zájmu, nebo do laboratoře nanotechnologií a nově také do laboratoře optometrie zabývající se měřením optických vlastností lidského oka. Kromě popularizačních přednášek byly také připraveny ukázky netradičních fyzikálních experimentů i doprovodný seminář pro učitele.

Kaleidoskop se i letos konal za finanční podpory projektu *Medializace vědy (MedVěd)*, který se věnuje popularizaci přírodovědných oborů.

-mg-, -red-, foto -tj-

Bohumil Hrabal z pohledu italského překladatele

■ Na Katedru bohemistiky UP zavítal 20. 11. prof. S. Corduas se svou přednáškou *Po stopách nezachytitelného autorského stylu Bohumila Hrabala*. Prof. S. Corduas působí jako bohemista na Univerzitě v Benátkách a Hrabalovo dílo tvoří podstatnou část jeho překladatelské práce. V roce 2003 spolu s A. Consentino uspořádal monumentální výbor *Opere scelte*, jež tvoří bohatý průřez Hrabalovou tvorbou.

Prof. Corduas ve svém výkladu vytyčil stěžejní body Hrabalova autorského stylu, na které nahlížel z pohledu italského překladatele. Rozvíjel tak problematiku překladu a italskou percepci Hrabalova díla. Hlavní část přednášky však byla věnována projekci záznamu svérázného interview, které vedl prof. S. Corduas s B. Hrabalem v roce 1988. V závěru přednášky pak prof. Corduas ličil své osobní zážitky s B. Hrabalem, např. jejich setkání s F. Fellinim.

Přínos přednášky spatřuji především v možnosti podívat se na námi žitě věci z pohledu člověka ze zahraničí. Corduas nepředstavil Bohumila Hrabala v typicky vědeckém diskursu, ale studentům jej přiblížil populárnější formou, komentoval přednášku vedoucí Katedry bohemistiky doc. L. Machala, CSc., jenž je zároveň předsedou olomoucké pobočky Literárněvědné společnosti AV ČR. Ta díky podpoře Evropského sociálního fondu (ESF) realizuje tyto přednášky na Katedře bohemistiky každý měsíc.

V. Kusá, studentka žurnalistiky FF UP

Konference na Katedře anglického jazyka PdF UP

■ V pořadí již třetí setkání pedagogů a odborníků v oblasti pregraduálního vzdělávání budoucích učitelů anglického jazyka se uskutečnilo 13. 11. na Katedře anglického jazyka PdF UP. Zájem o konferenci, letos nazvanou *New trends in educating future teachers of English III.*, každým rokem vzrůstá; letos se jí zúčastnili odborníci z Ostravy, Brna, Hradce Králové, Pardubic, Liberce, Ústí nad Labem a Plzně.

Na program setkání pojatého jako diskuse u kulatého stolu byla zařazena již tradičně například problematika přechodu na strukturovaný studijní program, probírala se i témata metodologická a lingvistická. Zcela novým námětem k diskusi byla prezentace tý-

kající se možné integrace předmětů vyučovaných na katedrách AJ. V neposlední řadě stojí za zmínku téma plagiátorství, neboť se jedná o aktuální problém mnoha vysokých škol.

Celá akce se uskutečnila ve velmi příjemné a uvolněné atmosféře, kterou si chválili mnozí účastníci. Doufáme, že konference si zachová získané renomé i v příštích letech, a napomůže tak vzájemné spolupráci kateder anglického jazyka pedagogických fakult v celé České republice.

Za Katedru anglického jazyka PdF UP Mgr. L. Chmelařová a Mgr. P. Jahnová (redakčně zkráceno)

Jak správně vyplnit publikační záznamy

Opět se blíží konec roku a s ním i všeobecně neoblíbená povinnost vyplnit do programu OBD publikační činnost. Je to sice činnost neoblíbená, ale o to potřebnější, protože se od jejich výsledků odvozují finanční dotace na náš další odborný život. Mnozí se s vyplňováním údajů již sžili a nemají problémy. Pak je tu ale druhá skupina, která s nedostatkem zájmu o věc situaci podcení, a teprve na základě urgency grantové agentury začne „pozdě honit bycha“. Vymlouvají se, že nemají dostatek času, že se jich to v podstatě netýká, nebo vyjadřují „hluboký nesouhlas“ s položkami, které mají vyplnit.

Abych tedy zamezil těmto více či méně neodůvodněným výmluvám, předkládám široké akademické obci nejdůležitější vysvětlení, která by měla současnou situaci výrazně zlepšit a diskusi o publikační činnosti převést opravdu jen do věcné roviny. (Také je žádoucí zachovávat postup, kdy se řadový uživatel nejprve obrací na svého „vkladatele“ na pracovišti, ten pak na fakultního správce a teprve když si fakultní správce neví rady, obrací se na mne a v případě potřeby já jedním s firmou DERS. Není vhodné kontaktovat přímo mne či zástupce firmy.)

Nejčastější chyby při editaci záznamů vznikají v těchto položkách:

– **Volba formy** – za článek se považuje text, je-li uveden v tiskovině s ISSN. V některých případech je konferenčním příspěvkům věnováno zvláštní číslo časopisu (tzv. „supplement“). Pak i tyto příspěvky jsou považovány formálně za články v časopise, protože tiskovina má ISSN. Za příspěvek ve sborníku je považován text, má-li tiskovina jen ISBN. Má-li tiskovina oboje číslování (občas se to stává), pak ji přednostněberte za časopis a uveďte její ISSN. Za kapitolu v knize se počítá jistý uzavřený oddíl monografické publikace s ISBN. Za elektronickou prezentaci se považují web, článek v elektronickém periodiku, CD-ROM atd. (taková publikace, která není na klasickém papírovém nosiči). Abstraktové sborníky mají svou kategorii, která nejde do RIVu. Svou kategorií mají i učebnice, učební texty a skripta. Neuvádějte je tedy do kategorie „kniha-ček“. Ta je věnována odborným monografiím.

Podrobný výklad jednotlivých kategorií najdete v pravidlech Rady vlády pro vědu a výzkum (RVV) na str. 17.

– **Jazyk** je třeba povinně vybrat z číselníku v uvedeném kódu. Nevyplňujte slovně!

– **Domácí autoři** je třeba vkládat z číselníku – jinak hrozí narušení vazeb a navazujících údajů, jejichž absence pak považuje autora za „cizího“. Je třeba určit cizince a jejich státní příslušnost (požadavek RVV).

– Je třeba uvést **úplný název zdroje** (časopisu, sborníku)! Nelze v tak velkém počtu záznamů luštit/dohledávat zkratky. Pomáhejte-li si při vkládání údajů rešerší z databází (např. WoK), je třeba autoře, názvy časopisů atd. přepsat podle předpisu z číselníku. Přesné bibliografické údaje o časopisech získáte buď v databázi periodik Národní knihovny nebo v databázi celosvětové, tzv. Ulrich's Periodicals Dictionary. Tyto databáze jsou pro nás směrodatné pro ukládání údajů o časopisech do číselníku. Ten využívejte přednostně. Na požádání do číselníku přidáme

i další časopisy nebo sborníky, pokud se na ně odvolává alespoň 5 citací.

– **Vydavatelé** jsou editováni automaticky se vtažením příslušného časopisu. Pokud vydavatele vkládáte samostatně, dávejte opět přednost číselníku. Většina domácích i zahraničních vydavatelů je v číselníku uvedena. Přednost je dáována originálnímu názvu v původním jazyce nebo v češtině. Naopak u českých vydavatelů uvádějte výhradně český název, i když publikace vyšla v jazyce jiném. Vydavatelem je vždy právní subjekt – např. u univerzity její celek – nikoliv fakulta nebo dokonce katedra.

U časopisů napište pracovníce požadované údaje – Volume (ročník), číslo, strany. Pokud časopis (ISSN) nebo sborník (ISBN) identifikační číslo nemá = neexistuje, zapíšte do kolony N.

– **List „Obecné informace“** přiřadte typ dokumentu, **vyplňte všechna povinná (červená) pole**. U sborníků se rozsahem myslí celkový počet stran – ne jak se často stává, rozsah citovaného článku – to si program spočítá sám.

– **Abstrakt** v originále, česky a anglicky.

– **Autoři** se vkládají podle originálního dokumentu, ostatní viz výše. Za domácí autoře se podle pravidel RIVu považují pracovníci s pracovní-právním vztahem k UP, což nejsou např. postgraduanti nebo pracovníci zaměstnaní tzv. „na dohodu“. Pokud mají být jejich publikace do RIVu počítány, musí mít na UP alespoň dílčí úvazek nebo musí být na publikaci připsán kmenový zaměstnanec.

– **Granty** vyplňujte z číselníku. Seznam grantů je čerpán přímo z INISu. Editaci v INISu je pověřen Projektový servis, konkrétně ing. Jaroslav Skácel (tel. 1408). Pokud hlásíte nebo necháváte zapsat nově získaný grant, musí být uveden přesně podle číselníku CEP, tj. včetně syntaxe. Kódy grantů je možno zkontrolovat na adrese <http://aplikace.isva.cvut.cz/prepareProjectForm.do> Jinak je při kontrole vyřazen a pracoviště se ochuzuje o „body“. Neuvádějte tedy zakázková čísla z ekonomické evidence, příp. jiné neoficiální označení. V evidenci jsou všechny granty, kde figuruje UP jako řešitel nebo příjemce (spoluřešitel, spolupříjemce). Pokud publikujete ve vztahu ke grantům jiných organizací, je třeba publikace uplatnit u nich. Kontrolní program tyto vztahy kontroluje a nepatřičné publikace vyřadí.

– **Záznamy**, které prošly uzávěrkou RIV, budou poté převedeny do stavu „přijaté“, aby nemály uživatele. Uživatel pak uvidí v přehledu svých záznamů jejich aktuální stav. Změny v „přijatých“ záznamech je oprávněn udělat v odůvodněných případech pouze fakultní nebo celouniverzitní správce.

Pokud zapisujete více záznamů vázaných k jednomu zdroji, dodržujte jednotu zápisu. Záznamy se převádějí do tabulek, kde je nejednotnost zápisu okamžitě vidět a může způsobit při kontrolách vyššími orgány pochybnosti. Stejně tak přemýšlejte při vyplňování záznamů nad logikou věci. Nemůže pak dojít k situaci, že je vložen záznam, v jehož anotaci je psáno „...sborník příspěvků...“ a zvolena forma „kniha – kapitola“, nebo se v rubrice „Vydavatel“ objeví údaj „Chairman of Editorial Board“.

Nemá také význam diskutovat nad požadovanými položkami – ty jsou dány předpisem RVV a mohou se rok od roku mírně lišit. Nevyplnění povinného (červeného) pole je důvodem k nepřijetí záznamu do dávky pro RIV a v důsledku nás ochuzuje o dotační peníze. V závěru jsou všechny záznamy kontrolovány programem, který sleduje nejen věcné vyplnění potřebných údajů, ale i jejich logické vazby. Záznamy nesmí být do RIV předány, pokud obsahují byť jedinou chybu! Proto je vyplňujte s patřičnou pečlivostí – ušetřete tím

Dokončení na str. 5

Metodika hodnocení výzkumu a vývoje a jejich výsledků v roce 2007

Jak vyplývá z „Metodiky hodnocení výzkumu a vývoje a jejich výsledků v roce 2007“, která je výsledkem jednání pracovních skupin Rady pro výzkum a vývoj a MŠMT, bude jako zdroj údajů o výsledcích využít IS VaV – Rejstřík informací o výsledcích (RIV) včetně výsledků specifického výzkumu na VŠ. Do hodnocení budou zahrnuty všechny výsledky zařazené v IS VaV, bodově hodnoceny však budou pouze „všechny kvalitní výsledky výzkumu a vývoje, a to bez ohledu na poskytovatele – resort“. Tyto výsledky jsou dále popsány jako výsledky s bodovým ohodnocením; **do hodnocení nebudou zahrnuty výsledky, které prokazatelně nesplňují definice jednotlivých druhů výsledků.**

Tab.: Bodové ohodnocení jednotlivých druhů výsledků

Kategorie oborů pro hodnocení: I – společenské vědy (dle číselníku skupin IS VaV – skupina oborů A); II – ostatní vědy (skupiny oborů B, C, D, E, F, G, I, J, K) – zahrnuje skupiny oborů: B – Fyzika a matematika; C – Chemie; D – Vědy o Zemi; E – Biovědy; F – Lékařské vědy; G – Zemědělství; I – Informatika; J – Průmysl; K – Vojenství.

Druh výsledku	I – společenské vědy		II – ostatní vědy	
	(dle číselníku IS VaV skupina oborů A E, F, G, I, J, K)		(dle číselníku IS VaV skupiny oborů B, C, D,	
	český a slovenský jazyk	ostatní jazyky	český a slovenský jazyk	ostatní jazyky
J _{imp} článek v impaktovaném časopise	5 + x*		5 + x*	
J _{neimp} článek v recenzovaném časopise	1	4	1	2
B odborná kniha	12,5	50	12,5	25
C kapitola v knize	1	4	1	2
D článek ve sborníku	0,1	0,4	0,1	0,2
P patent	50**	500***	50**	500***
Z (T) poloprovoz, ověřená technologie, odrůda, plemeno	75****			
S prototyp, uplatněná metodika, funkční vzorek, autorizovaný SW, užitečný a průmyslový vzor	25****			

* celkový počet bodů bude určen vztahem: 5 + (15xIF časopisu/medián IF oboru), kde hodnota „IF časopisu“ a „medián IF oboru“ bude použita dle ISI Web of Knowledge – Journal Citation Reports za rok 2006; hodnoty mediánu IF oboru budou zveřejněny na www.vyzkum.cz v termínu stanoveném pro zveřejnění výsledků první etapy Hodnocení 2007. Je-li časopis zařazen k více oborům s různými hodnotami mediánu IF oboru, jako použitá hodnota mediánu IF oboru bude použit medián souboru mediánů ze všech přiřazených oborů

** český nebo jiný národní patent, s výjimkou patentu USA a Japonska; do této kategorie bude zařazen i patent, u kterého nejsou v rámci IS VaV uvedeny údaje o zemi vydavatele

*** evropský nebo mezinárodní patent (EPO, USPTO), patent USA a Japonska

**** rozlišení druhů výsledků Z a S je sledováno od roku 2006, do té doby byly tyto výsledky zahrnuty kódem T; výsledky zahrnuté do Hodnocení 2007 s uvedeným druhem výsledku T budou hodnoceny jako výsledky Z, tj. 75 body

Definice jednotlivých druhů výsledků a kompletní informace k „Metodice“ jsou zveřejněny na adrese www.vyzkum.cz.

-red-

K závěrečné etapě řešení projektu z OP Rozvoje lidských zdrojů na Katedře primární pedagogiky

Podzimní dny byly pro řešitelský tým projektu „Evaluace a inovativní aplikace bakalářského studijního oboru Učitelství pro mateřské školy“, který po celé dvouleté období jeho realizace vedla projektová manažerka a současně vedoucí Katedry primární pedagogiky na PdF UP prof. A. Nelešová, CSc., pracovně velmi hektické. Vstoupili jsme do poslední etapy realizace projektu a připravovali jsme se k finálnímu závěru a prezentování všech dosavadních výsledků.

Již 18. 6. se na Pedagogické fakultě UP uskutečnil plánovaný třetí odborný pracovní seminář, kterého se zúčastnili vedle zástupců cílové skupiny (tj. studentů oboru Učitelství pro mateřské školy) a celého realizačního týmu (tj. projektového manažera, koordinátorů, partnerů, supervizora, expertů a asistentů projektu) i pozvaní hosté ze Slovenska. Odborný pracovní seminář probíhal podle předem připraveného programu, a to ve dvou částech. V dopolední části programu vystoupili s příspěvky hosté, následně projektová manažerka prof. Nelešová s koordinátorkou modulového uspořádání projektu doc. Šmelovou prezentovaly realizované aktivity a výsledky projektu. Supervizorka dr. Hornáčková z Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové pak navázala se svým vystoupením, ve kterém informovala o závěrech supervize projektu. Pověřené studentky z řad cílové skupiny přednesly při-

spěvek, který zhodnotil průběh realizace projektu a jeho výsledky z pohledu studentů. V dopolední části programu vystoupili s hodnotícími příspěvky experti modulového uspořádání a partneri projektu. V závěru proběhla diskuse a zhodnotil se přínos posledního odborného semináře a všechny dosavadní aktivity. Z příspěvků, které zazněly na odborném pracovním semináři, byl sestaven sborník, který byl po vydání v tištěné podobě předán všem členům celého řešitelského týmu.

V novém akademickém roce jsme vstoupili do finální části realizace projektu, který jsme zavřeli jednáním na poslední společné poradě celého řešitelského týmu 25. 9., kde jsme informovali přítomné o všech výstupech projektu. Prostřednictvím projektové manažerky prof. Nelešové, koordinátorky modulového uspořádání projektu doc. Šmelové a koordinátorky publicity projektu dr. Hrdličkové byly prezentovány všechny završené aktivity včetně materiálů, které vznikly v souvislosti s klíčovými aktivitami a s finálními výstupy projektu, a zrekapitulovaly se všechny dosažené výsledky výzkumné činnosti projektu a jeho publicity. V současné době jsme vypracovali závěrečnou zprávu a definitivně projekt ukončili. Jedna z posledních prezentací výsledků našeho projektu proběhla 22. 11. na konferenci v Praze, kterou pořádal Evropský sociální fond ve spolupráci s MŠMT, a to za účasti prof. Nelešové a doc. Šmelové (o této aktivitě vás bude informovat samostatný článek). O projektu v případě zájmu naleznete informace na webových stránkách našeho pracoviště nebo přímo na Katedře primární pedagogiky.

PaedDr. M. Rašková, Ph.D.,
koordinátorka organizační řáze projektu

MŠMT vybralo projekt Centrum inovativního vzdělávání na PdF UP

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pořádá dne 10. 12. konferenci s názvem *Výsledky plnění OP RLZ v oblasti rozvoje celoživotního učení*. Cílem bude prezentovat výsledky dosažené v realizaci operačního programu Rozvoj lidských zdrojů. K prezentaci opatření 3.2 byly vybrány čtyři projekty z České republiky, z nichž jedním je Centrum inovativního vzdělávání (CIV) na Pedagogické fakultě UP. Projekt CIV bude představen vedle vybraných národních projektů a příkladů dobré praxe z plnění grantových schémat.

Ing. D. Assenza, Ph.D., vedoucí projektu CIV,
www.civ-up.cz

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

V souvislosti s obsazením nové důležité pozice na UP jsme se s následující otázkou obrátili na **Mgr. Ondřeje Málka**, absolventa studia FF UP na Katedře sociologie a andragogiky v profilaci na personální management, který uspěl ve výběrovém řízení na post **vedoucího Oddělení komunikace a tiskového mluvčí UP**:

Jakou předchozí zkušenost hodláte zúročit při výkonu funkce a čemu věnujete v těchto dnech největší pozornost?

Mé dosavadní pracovní zkušenosti jsem získával zejména jako odborný reprezentant nadnárodní společnosti a lektor specialista v ČEZ, a. s. Nicméně zásadní jsou pro mne i mediální a manažerské kompetence nabyté již při studiu nebo při pobytu v Anglii.

Nyní jsem reflektoval na nabídku prestižní pracovní pozice, která představuje jednak úkol reprezentovat UP směrem k veřejnosti – stát se její tváří, jednak věst a koordinovat Oddělení komunikace, kam patří Středisko audiovizuálních služeb a redakce webových stránek, Žurnálu a informačních a propagačních materiálů.

Mým nejbližším cílem je co nejrychleji proniknout do zdejších poměrů, vztahů a informačních toků. Jako součást výběrového řízení jsem vytvořil koncepci činnosti Oddělení komunikace. „Rekognoskace terénu“ povede k rozhodnutí, jakým způsobem bude realizována – do jaké míry a za jakých podmínek je přenositelná do praxe. Předpokládám, že v nejbližší době budu moci tuto koncepci také představit. Nicméně už nyní jsou na univerzitním webu dostupné kontaktní údaje pro komunikaci v rámci UP i navenek. Uvítám maximální spolupráci ze strany zaměstnanců i studentů UP, kteří poskytnou informace o nových počínech, projektech, úspěších i překážkách ve své práci, abychom mohli společně vytvářet dobré jméno Univerzity Palackého v Olomouci.

Připravila -mav-

Jak správně vyplnit...

všem mnoho nepřijemností souvisejících s dodatečnými žádostmi o doplnění nebo opravu špatných údajů. Potřebujete-li do aktuální dávky RIVu vložit starší záznamy, než je uvedený rok sběru dat, je třeba tyto „dlužné“ záznamy jmenovitě oznámit svému fakultnímu správci, aby mohly být k této dávce ručně přidány. Jinak se výběr provádí kombinací kritérií „patří do RIV“ a „aktuální rok“.

Každý řešitel si může své projekty a jejich publikační naplnění zkontrolovat: na hlavní stránce OBD 2.0

aktivujte výběr u položky „Granty“. Do výběrových položek zadejte jedno nebo více určujících kritérií a aktivujte nápis v záhlaví „Zobrazit granty pro vybraný filtr“. Zobrazí se výpis grantů, kde v pravém sloupci „PBZ“ je vyjádřen počet publikací k danému projektu. Toto číslo je hyperlink – klepnete-li na něj, uvedené záznamy se vám zobrazí. Aktivujete-li tlačítko/filtr „Bez publikací“, okamžitě zjistíte, kde máte publikační dluhy.

RNDr. S. Rleger, CSc.,
vedoucí Informačního střediska PIF UP

Přehlídka animovaného filmu

Olomouc PAF 2007

Šestý ročník *Přehlídky animovaného filmu Olomouc /PAF/*, který pořádá Pastiche filmz, se uskuteční v Uměleckém centru UP, kinu Metropol, Divadle hudby, Klubu 15 minut v Olomouci **od čtvrtka 6. do neděle 9. 12. 2007**. Představí filmy v cyklu „Animace ve službách propagandy“, které bude doplňovat retrospektiva holandských a bulharských animovaných filmů; novými cykly PAF jsou „Živá animace“ a soutěžní sekce „Jiné vize“.

Podrobnější informace viz www.pifpaf.cz.

15. opakovaný seminář GSVS

Univerzitní *Společenství pro studium hlasu a řeči GSVS* pořádá **11. 12.** ve 14 hod. po víc než roční odmlce opakovaný 15. seminář. Budou v něm uvedeny dva tématické okruhy. První se dotkne tématiky alikvótních tónů. Na ně byly zaměřeny předchozí semináře, nyní se pozornost obrací na alikvótní hudební nástroj, Pfeiferův vodnářský zvon. Druhým tématem bude na seminářích často prezentovaná problematika neplynulosti řeči, vývojové koktavosti – balbuties.

Sponzory semináře jsou Kurka-Jeager servis, s. r. o., a SOLEN medical education.

Katedra aplikované lingvistiky FF UP

připravuje na **27. 2. 2008** konferenci

Den rumunské kultury a jazyka

jejímž cílem je analýza výzkumu rumunské kultury a jazyka na českém území a v dalších oblastech Evropy. Konference proběhne v prostorách Katedry aplikované lingvistiky FF UP (Vodární 6). **Přihlášky je třeba odeslat na e-mail paidagogos@atlas.cz nejpozději do 20. 12. 2007.**

Další informace viz www.kal.upol.cz, tel. 585 633 575, fax 585 633 700, e-mail: paidagogos@atlas.cz.

Katedra anglického jazyka PdF UP

Grantová agentura ČR a Ambasáda USA srdečně zvou na přednášku a čtení poezie

Simona J. Ortize,

amerického indiánského básníka, spisovatele a profesora indiánské literatury na Arizona State University,

On the Wings of Words/Na křídlech slov.

Přednáška se uskuteční **10. 12.** od 15.45 hod. v učebně P49 Katedry anglického jazyka PdF (Žižkovo nám. 5).

Literárněvědná společnost AV ČR,

pobočka Olomouc,
zve na přednášku

Dva pokusy o „dokončení“

Havličkova Křtu svatého Vladimíra

kterou proslaví

PhDr. P. Hora, Ph.D.

(Katedra bohemistiky FF UP).

Přednáška se koná **11. 12.** v 18.30 hod. v posluchárně č. 7 Katedry bohemistiky FF UP.

Výstava textilních prací

Katedra výtvarné výchovy PdF UP a Spolek řemesel ručních pořádají ve dnech **11.–31. 12.** výstavu prací studentů KVV PdF UP z kurzu pro občany ze sociálně znevýhodněných skupin. Výstava v Galerie Schody UC UP je přístupná od pondělí do pátku vždy od 8 do 20 hod.

PROFESURY

Pedagogická fakulta

Dne **11. 12.** ve 13.10 hod. proběhne před Vědeckou radou PdF UP (zasedací místnost děkanátu, Žižkovo nám. 5) řízení ke jmenování **doc. M. Valenty, Ph.D.**, profesorem pro obor **Speciální pedagogika**.

Transylvánský zápisník (X)

Konec? Konec!

V poslední části zápisníku se ještě pokusím předat zbylou dávku svých pocitů z rumunského pobytu. Nevím, jestli mám skákat radostí, že zítra už budu spát ve své posteli a že se už zase vrátím do „reálného života“, nebo mám ronit krokodýlí slzy kvůli tomu, že končí měsíc něčeho, co se dá velmi těžko popsat. Učinil jsem totiž mj. i výjimečnou zkušenost se sebou samým, a to se nijak zprostředkovat nedá.

V následujících řádcích již „cestovat“ nebudu a zkusím nahlédnout na problematiku vzájemných vztahů mezi Českou republikou a Rumunskem. Co si Češi myslí o Rumunech a Rumunsku? Řeknete si, že asi nic moc světoborného. Přesto doufám, že se mi prostřednictvím tohoto desetidílného seriálu podaří alespoň nepatrně vaše představy o Dácké zemi modifikovat. Rumuni nás mají za vyspělou západní demokracii – asi stejně tak, jako např. Moldavci považují za relativně vyspělou zemi sousední Rumunsko. Ve srovnání s námi mají lidé, s nimiž jsem se zde setkal, docela nezdravý sklon svou zemi hanit. Myslím si, že i přes svůj sklon k nacionalismu ze sebe zbytečně dělají „vidláky“. Těžko se zde např. chápe to, že i u nás v ČR není vše tak růžové, jak by se možná zdálo. A co já vlastně vím, možná to, co jsem zde slyšel a popisovaným způsobem vnímal, byl jen speciifický druh společenské konverzace...

Positivní zprávou budí alespoň to, že si tu Českou republiku nikdo již neplete s Čečenstem, či to, že se zde obecně ví, jaký je rozdíl

▲ Pohled na část historického centra Cluje, v popředí katedrála sv. Michaela, vzadu vlevo reformní kostel

mezi Českou republikou a Slovenskem (je však nutné zdůraznit, že jsem se pohyboval převážně mezi vysokoškolskými a univerzitními prostředími). Dobrý zvuk zde má samozřejmě Škoda; i přesto, že je zde skoro otázkou národní cti a peněženky vlastnit Dacii. A najdete zde i produkty dalšího z monopolních hráčů našeho trhu – já jsem je zde samozřejmě s radostí využíval – řeč je o paštíkách Hamé, tuňácích Giana a některých „firemních“ produktech Kauflandu. Vždy se jednalo o jedny z nejlevnějších výrobků ve své kategorii; je přece potřeba nějak se prosadit v novém odbytišti. Rumunsko je totiž obrovský trh s ještě větším potenciálem růstu. I proto sem chce každý, kdo na Západě něco znamená. Přikladem jsou velké investice soukromých firem, které jsou zde patrné na každém kroku. Stále se – podle mého názoru – však rozevírají nůžky mezi soukromým a státním sektorem. Co je zde státní, zpravidla totiž funguje špatně.

Mj. už proto, že se zde už po mnoho let vůbec nic nezměnilo. Soukromý subjekt lze pak poznat na první pohled. Opravdu, hranice mezi oběma sférami je markantně zřetelná a pozná ji bezpečně i cizinec – místní to pak s určitými rozpaky jen potvrzují. „Domorodci“ přiznávají, že např. státní zdravotnictví funguje na bázi úplatků, sociální systém je zde podle nich v troskách (tedy v relacích většiny Evropy) a státem podporovaná kultura tady čeká na pomyslné povstání z popela. Mrzí mne, že se mi nepodařilo podrobněji prozkoumat vztahy mezi

Clujany a Maďary. Většinou se totiž toto citlivé téma odbylo politicky korektně. Anebo jsem se dozvěděl, že Rumuni nemají problém a situaci teď vyhrocují především Maďaři... Avšak vzhledem k tomu, že se na univerzitě normálně vyučuje i v maďarštině a studentů z řad této menšiny tu rozhodně není málo, myslím si, že to – přinejmenším nyní – nebude s tou nesnášenlivostí tak „horké“.

Na samostatnou kapitolu by byl určitě popis české situace v Banátu. Ale k tomu, třeba při jiné příležitosti, až zase někdy příště. Nemůžu ale zapomenout zdůraznit projevy lásky zdejších obyvatel k piknikům jako specifické formě trávení volného času, stejně tak zde cítím potřebu připomenout neexistenci moderní architektury a problematiku veřejného přepravování. Jedno úsloví sice tvrdí něco o tom, že kdo nezažije, nepochopí, já však tady například cestování většinou dopravních prostředků zažil a přesto nechápu...

I když jsem ve svých zápisních projevoval místy značnou míru skepse či byl krajně ironický, musím na tomto místě konstatovat, že na měsíc strávený v Cluji budu vzpomínat ještě dlouho a hlavně v dobrém. Poznával jsem krásnou přírodu, setkával se s vesměs milými lidmi, učinil zajímavou zkušenost se studiem v cizí zemi, otestoval si hranice vlastních možností, nejednou jsem měl radost z toho, že se mohu vždy spolehnout na lidi ve své blízkosti, zakoušel, jsem projevy jiné národní mentality a kulturních odlišností. To jsou věci, za které jsem dodnes vděčný. Rumunsko sice jistě nemusí být vhodným místem k pobytu pro každého, ale troufám si tvrdit, že každému návštěvníkovi učaruje, svým způsobem určitě. Rád jsem se i díky tomuto pobytu utvrdil v přesvědčení, že se sem určitě ještě někdy vrátím.

F. Jemelka ve spolupráci s M. Hronovou,
foto M. Fingerová

VYDAVATELSTVÍ UP

Listopadová produkce

Fakulta tělesné kultury

Karásková, V.: *Zábavná cvičení ve škole i doma*. 1. vyd., 156 s.

Karásková, V. (ed.): *AUPO. Gymnica*. Vol. 37, No. 2. 120 s.

Marousek, A.: *Konference plná barev*. Sborník příspěvků z mezinárodní studentské vědecké konference v oboru kinantropologie. CD.

Ješina, O.: *Aplikované pohybové aktivity v zimní přírodě*. 1. vyd., 40 s.

Brychnáčová, E.: *Environmentální a mediální výchova ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví*. 1. vyd., 48 s.

Štěrbová, D.: *Pohybové aktivity v životě dětí s hluchoslepotou*. 1. vyd., 60 s.

Wittmannová, J. (ed.): *Analýza činností a personálních potřeb odběratelských organizací a institucí*. 1. vyd., 163 s.

Filozofická fakulta

Polách, V. P. (ed.): *Funkce – funkčnost – funkcionalismus*. Sborník příspěvků z 6. mezinárodní konference Setkání mladých lingvistů. 1. vyd., 250 s.

Štěpanova, L.: *Rusko-český frazeologický slovník*. 1. vyd., 880 s.

Lékařská fakulta

Dostál, J.: *Ethical and Legal Aspects of Assisted Reproduction. Situation in the Member States that Joined the European Union in 2004*. 1. vyd. 144 s.

Gallo, J., a kol.: *Artróza váhonosných kloubů ve světle medicíny založené na důkazu*. 1. vyd., 88 s.

Pedagogická fakulta

Polínek, M. D. (ed.): *Poradenství pro osoby se specifickými potřebami v zemích Evropské unie*. Sborník. 1. vyd., 160 s.

Růžička, E., Růžičková, B.: *Technologie vzdělávání*. 1. vyd., CD.

Potměšil, M.: *Projektování v surdopedii*. 1. vyd., 140 s.

Přírodovědecká fakulta

Brown, T. A.: *Klonování genů*. Překlad Martin Fellner a kol. 1. české vyd., 390 s.

Lepil, O. (ed.): *50 let didaktiky fyziky v ČR*. Sborník příspěvků z konference. 1. vyd., 208 s.

Jurčák, J.: *Soubor podpůrných materiálů pro transformaci didaktického modelu výuky přírodovědných předmětů*. Část biologická. 1. vyd., 96 s.

Nezvalová, D.: *Didaktický systém přírodovědy*. Projekt didaktického systému integrované výuky přírodovědných předmětů (biologie, fyzika, chemie). 1. vyd., 116 s.

Nezvalová, D.: *Počáteční vzdělávání učitelů přírodovědy*. 1. vyd., 64 s.

Klečková, M., Bílek, M.: *Soubor podpůrných materiálů pro transformaci didaktického modelu výuky přírodovědných předmětů*. Část chemická. 1. vyd., 64 s.

Smolová, I., Vitek, J.: *Základy geomorfologie*. Vybrané tvary reliéfu. 1. vyd., 190 s.

Holubová, R.: *Podpůrné materiály*. Část fyzikální. 1. vyd., 60 s. Kvítek, L. (výk. red.): *Nové metody propagace přírodních věd mezi mládeží aneb věda je zábava*. Sborník příspěvků. 1. vyd., 136 s.

Molnár, J. (ed.): *Matematický klokan 2007*. Sborník připravený společně s Pedagogickou fakultou UP. 1. vyd., 64 s.

Právnícká fakulta

Telec, I.: *Právo duševního vlastnictví*. Výběr snímků k přednáškám. 1. vyd., 500 s.

Institut celoživotního vzdělávání (FF)

Puchinger, Z.: *Úvodní kapitoly k financování školství*. 1. vyd., CD.

Štefanides, J.: *Obrysy dějin českého divadla*. Od počátku do konce 19. století. 1. vyd., CD.

Rektorát UP

Palasčák, R., Chalupa, T. (výk. red.): *Studuj na Univerzitě Palackého v Olomouci*. 1. vyd., 292 s.

Vydavatelství UP

Prokop, O.: *Trojité nelson*. Ilustrace Miloslav S. Halas. 1. vyd., 132 s.

Ostatní

Šiška, Z.: *Po hrubém písku*. Básně. Ilustrace L. Rusek. 1. vyd., 170 s.

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

54. RAISKY (Raysky, Reisky, Rajský) z Dubnic (z Dubnice) Timotheus (Timotej), S.J., Phil. Dr., Theol. Dr., Jur. Can. Dr. (* 18. 12. 1700 Kamenná Voda na Mostecku – † 3. 7. 1761 Praha), rektor od 22. 10. 1752 do 16. 5. 1756

(I) Jak sděluje obrozenský filolog a historik František Martin Pelcl v knize *Böhmische, mährische und schlesische Gelehrte und Schriftsteller aus dem Orden der Jesuiten von Anfang der Gesellschaft bis auf Gegenwärtige Zeit (Čeští, moravští a slezští učenci a spisovatelé z řádu jezuitů od počátku Tovaryšstva až po nynější dobu)*, vydané roku 1786, „Timotej Raisy se narodil roku 1700, 18. prosince, v Kamenné Vodě v Čechách ze šlechtického rodu“. V *Ottově Slovníku naučném* sice nalezneme poměrně obsáhlé heslo „Rajský z Dubnice“ (z pera Augustina Sedláčka), ale Timotej Raisy není ve výčtu Rajských z Dubnice uveden. Pečlivě zpracovaná genealogie Rajských z Dubnice je dostupná na internetových stránkách Vlastimila Jirouta z Českého Krumlova (<http://patricus.info/Rodokmenny/Rajsky.txt>), a tak můžeme zjistit rodopisné údaje týkající se v pořadí 54. rektora koleje a škol Tovaryšstva Ježíšova v Olomouci.

Zakladatelem českého šlechtického rodu Rajských z Dubnic (též z Dubnice) byl plzeňský měšťan Vincenc Rajský, jenž dne 15. února 1548 obdržel erb a přídomek „z Dubnic“ po pusté tvrzi poblíž Plzně. Otcem Timotea Raisyho byl Kašpar Kryštof Raisy (psán také Reisky) z Dubnic, syn Jana Kryštofa Raiského z Dubnic a Johanny Sabiny rozené Proy von Geiselberg und Findtelstein. Byl dvakrát ženat, s první manželkou Lidmilou Malovcovou z Chynova měl tři syny – Jana Gotprehta, Ferdinanda Leopolda a Františka Václava, s druhou manželkou Konstancií Přichovskou z Přichovic, s níž se oženil roku 1699, přivedl na svět dva syny – budoucího jezuitu Timotea a Kašpara, jenž zřejmě rovněž nezanechal potomky. O ty se postarali jejich nevlastní bratři z otčova prvního manželství. Současní příslušníci rodu Rajských z Dubnice žijí v Čechách, v Polsku, Německu, Rakousku, Švédsku, USA a Brazílii; nejmladší ratoletí rodu je Marcus Elliot Rajský z Dubnice, syn Johna Stephena Pedra Raiského z Dubnice a Johanny roz. Kinellové, narozený 6. května 2004 v Malmö.

Rodná obec Timotea Raisyho z Dubnic, Kamenná Voda poblíž Mostu, již neexistuje, neboť v polovině 70. let 20. století zanikla včetně kaple z konce 18. století a klasicistního jednopatrového zámku z roku 1803 pod postupující důlní výsypkou. Rozkládala se asi 7 km jihovýchodně od Mostu nad údolím říčky Srpiny. Podle tradice souvisel název obce s bazaltovými kameny uprostřed vsi, mezi nimiž vyvěralo jedenáct pramenů. V polovině 18. století bylo v Kamenné Vodě (německy Steinwasser) vedle předpokládaného panského sídla a dvora patnáct selských nebo chalupnických usedlostí, řemeslo tu provozovali dva kováři.

Od nejtěššího dětství vyrůstal Timotej Raisy bez otce, jenž zemřel roku 1701; po matce byl spřízněn se

strávil T. Raisy v brněnském noviciátu, 7. ledna 1718 získal na jezuitské koleji v Kladsku aprobaci pro učitelské působení na nižších řádových školách a zde také během uvedeného roku pobýval jako repetitor humanior (posledních dvou tříd) zdejšího gymnázia. V letech 1719–1721 Raisy studoval na filozofické fakultě v Olomouci, přičemž mu byla svěřena funkce fakultního pedela.

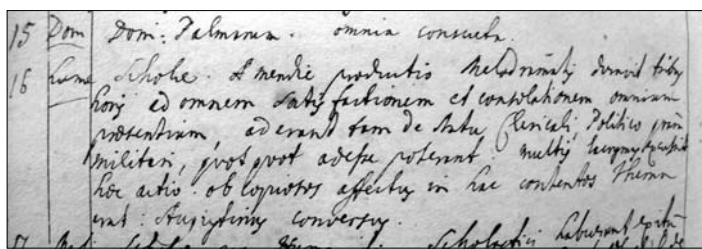
Své první učitelské místo zastával T. Raisy roku 1722 v principii (druhém ročníku) jezuitského gymnázia v Jičíně, nato byl profesorem třetí, gramatikální třídy jezuitského gymnázia při profesním domě Tovaryšstva Ježíšova v Praze na Malé Straně, roku 1724 vedl syntax (4. třídu) gymnázia při jezuitské koleji U sv. Klimenta na Starém Městě Pražském a byl též činný jako exhortátor (přednášeč povzbuzujících duchovních promluv ke studentům). Touz povinnost plnil během roku 1752 jako profesor poetiky (5. třídy) jezuitského gymnázia v Brně. V letech 1726–1729 studoval Timotej Raisy bohosloví na pražské teologické fakultě, a když obdržel náležité svěcení, působil jako katecheta při pražských kostelích sv. Jana na Prádle a v Bubenči, tehdy předměstskou vsí, jejíž kostel sv. Gotharda byl v letech 1702–1738 přifařen k Liboci.

Roku 1730 se s P. Timotejem Raiským setkáváme opět v Olomouci, tentokrát jako repetitorem kanonického práva na zdejší teologické fakultě. V letech 1732–1736 pobýval pater Raisy v Praze, nejprve jako profesor poetiky klementinského gymnázia, nato jako profesor etiky a historie na Filozofické fakultě Karlo-Ferdinandovy univerzity, exhortátor, akademický kazatel, německý katecheta při kostele sv. Voršily a prezes kongregace (zbožného bratrstva) posluchačů filozofické fakulty. V Praze také, a to v profesním domě TJ u sv. Mikuláše na Malé Straně, složil 2. února 1734 čtvero slavných slibů jezuitského profesora. Kromě dvou teologických spisů publikoval P. T. Raisy roku 1736 historický přehled o třech stoletích dějin antického Říma, počínaje vládou Oktaviána Augusta (63 př. n. l. – 14 n. l.) a konče vládou císaří Diokleciána (239 n. 245 – 313) a Maximiána (250–310).

Roku 1737 se pater Raisy vrátil do Olomouce, aby přednášel na zdejší teologické fakultě morální teologii a působil též jako examinátor a z odpovědník. Následujících osm let prožil P. Timotej Raisy ve Slezsku. Nejprve byl na teologické fakultě vratislavské jezuitské univerzity – Leopoldiny profesorem kanonického práva, akademickým kazatelem, z odpovědníkem, prezesem větší latinské kongregace a jako konzultor a „praefectus spiritualis“ byl poradcem řádových představených v duchovních záležitostech. Svou zručnost v kanonickém právu prokázal P. T. Raisy publikováním dvou spisů – o církevním beneficiu a o elementech církevního práva. V letech 1745–1746 pobýval jako vicerektor a admonitor (rektorův „napomínatel“) řádové rezidence v Otyni, přináležející k jezuitské koleji v Lehnicích. Následujícím působitěm P. Timotea Raisyho byl pražský jezuitský konvikt, který jakožto regent po dvě léta řídil. Dne 26. října 1749 byl P. Timoteus Raisy promulgován rektorem koleje a škol Tovaryšstva Ježíšova v Hradci Králové a tento úřad zastával toliko do 12. února 1750, kdy byl povolán tehdejší představeným české provincie Tovaryšstva Ježíšova, P. Baltazarem Lindnerem (v roce 1749 rektorem jezuitské koleje a škol v Olomouci, viz *Žurnál UP* 17, č. 10, 23. 11. 2007, s. 9), do Prahy, aby plnil povinnosti provinciálova socia (pomocníka) a konzultora.

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování příště)

▲ Záznam v diáru rektora olomoucké jezuitské koleje a škol P. Timoteje Raisyho ze dne 16. dubna 1753: 15 / Dom / Dom: Palmarum, omnia consueta. 16 / Lunae / A meridie productio melodramatis duravit tribus horis ad omnem satis factionem et consolationem omnium praesentium, aderant tam de Statu Clericali, Politico, quam Militari, quot quot adesse poterant. Multis lacrymis excessit hoc actio. ob copiosos affertus in hac contentos Thema erat: Augustinus conversus. (15. Neděle. Květná neděle. Vše obvyklé. 16. [Den] Luny [tj. pondělí]. Dopoledne trvalo představení melodramatu tři hodiny k obecnému uspokojení a potěšení četných přítomných; byli přítomni [hosté] jak ze stavu duchovního a politického, tak vojenského, kteříoli přítomni být mohli. Tato hra pohnula k mnohým slzám. Pro hojná povzbuzení v tom obsažená bylo [zvoleno] téma: Obrácený Augustin [tj. obrácení církevního otce sv. Augustina, 354–430, jenž byl získán pro křesťanskou víru sv. Ambrožem a jím v Miláně roku 387 pokřtěn i se svým synem Aeodatem]). Moravský zemský archiv v Brně, fond E 28 Jezuité Olomouc, sign. Knihy II/9, fol. 41 r

šlechtickým rodem Přichovských z Přichovic (z něhož pocházel pražský arcibiskup Antonín Petr Přichovský z Přichovic, 1707–1793, arcibiskup od roku 1763, budovatel arcibiskupského paláce na Hradčanech). Studoval na jezuitském gymnázium v Klatovech, kde 6. ledna 1716 vstoupil během studia rétoriky (posledního gymnazijního ročníku) do Tovaryšstva Ježíšova. Léta 1716–1717

Jubileja

Blahopřejeme!

V pracovním rektora UP obdrželi 3. 12. zlaté medaile Za zásluhy o UP/Pro merito doc. R. Horák, CSc. (na snímku vpravo), a doc. K. Tomančák, CSc. (uprostřed), při příležitosti svých životních jubilej. Mezi gratulanty byl i děkan PFF UP prof. J. Ševčík.

Doc. R. Horák, CSc., je dlouholetým členem Katedry optiky PFF a její někdejší vedoucí, působil také během dvou období jako prorektor UP pro organizační záležitosti. Je autorem více než 40 vědeckých prací v oblastech kvantové optiky, šíření elektromagnetického pole či optických solitonů. Stál také u zrodu nového předmětu „Fyzika kulečnicku“, popularizujícího fyziku také mezi širší veřejností.

Doc. K. Tomančák, CSc., se na téže katedře – rovněž i jako její bývalý vedoucí – zasloužil o vznik a rozvoj bakalářského studia v oboru Optometrie. K jeho odborným aktivitám patří multifokální korekce, korekce astigmatismu kontaktními čočkami nebo testy koherenční zrnitosti; je mj. autorem návrhu přístroje na měření oční refrakce.

-red-, foto -tj-

Oprava a omluva

Omlouváme se prof. V. Šimánkovi, CSc., i našim čtenářům za nesprávnou informaci, kterou jsme vinou špatně nastavených informačních toků uvedli v této rubrice v *Žurnálu UP* č. 10: dne 12. 11. 2007 prof. V. Šimánek neprevzal žádné ocenění UP.

Redakce ŽUP

Soupis rektorů olomouckého vysokého učení najdete na webových stránkách UP www.upol.cz v oddíle O univerzitě/Historie a současnost.

Děs a bída... opravdu?

S kolegou Tomášem Grimem v mnohém souhlasím, a v řadě věcí zase ne, a je mi potěšením, když nám někdy vyjde společná chvílička a můžeme si vzájemně své argumenty otloukat o hlavy. Jenže tohle nestačí redakci ŽUP a s povzdechem – „Tady neustále zaznívá spousta výzev a vedení nic...“ – mne přiměla ke slíbu, že na letišti vytáhnu notebook a coby toho času člen vedení PŘF využiji chvíličky prostoje a alespoň na něco z jeho seriálu „Děs a bída UP“ odpovím veřejně.

S Tomášem se shodneme, že bychom měli usilovat o to, aby PŘF byla fakultou výzkumnou, že s úrovní některých studentů není vše v pořádku, anebo že citovanost může říci o úrovni vědecké práce mnohem víc než počet publikací. Máme jiný názor třeba na to, jakými kroky se ideálu výzkumné školy blíží, jaké pořadí priorit si při tom stanovit, jak velké jsou zmiňované nedostatky, nebo jak dlouhý by měl být příspěvek v Žurnálu UP.

Rozdíl mezi tím, co koná vedení PŘF, a tím, co navrhuje kolega Grim, pramení z řady věcí, ale důležitou roli bude hrát do jisté míry rozdílné vidění světa a univerzity v něm. „Univerzita je vnímána jako celek a řetěz je právě tak silný jako jeho nejslabší články“, píše T. Grim v odpovědi R. Zbořilovi a spol. v minulém čísle, když argumentuje pro nutnost vysokého IF výkonu všech našich kateder. Tento pohled je mi cizí. Osobně coby „věřejnost“ vnímám každou univerzitu přes ty složky, které jsou pro mne nějak relevantní nebo zajímavé. U Texas A&M University dokážu ocenit kvalitu jejího Physics Department, ale třeba vůbec nevím, jak si stojí její „Horticulture“, kolem jejíhož institutu jsem občas procházel – a ani mne to moc netrápí. Která katedra by měla tvořit nejslabší článek Texas A&M a podle T. Grima určovat výslednou sílu této univerzity, pak nevím vůbec.

Z pohledu „vedení“ někdy vnímám školu jako diversifikované portfolio různých aktiv, které se mají vhodně doplňovat. Rozumný investor ví, že je dobré mít akcie, protože v době růstu mohou hodně vydělat, ale v mnoha

situacích se ukáže, jak užitečné bylo zainvestovat i do dluhopisů či nemovitostí. Pro naši fakultu jsou nesmírně cenná pracoviště, která produkují vědecké publikace úspěšně se prosazující v mezinárodní konkurenci. Ale jsme rádi, že tu někdo také dokáže vypracovat studie pro místní samosprávu či státní orgány a umožnit jim kvalifikovanější rozhodnutí. Ceníme si, že máme v portfoliu ty, kteří dokáží dotáhnout výsledky UP ke komerčnímu využití. Na druhé straně představa, že někdo naplní UP na skřípek IF a tu – hle – zavěšena mezi dvě vědecky produktivní katedry – jedna hříšnice bez IF puka a s ní se hrouť celá naše univerzita... mi připadá směšná. Na základě takového modelu ihned vyhazovat pracovníky, protože v kterési kolonce nemají dostatek čárek, pak mám za zcela nepřijatelné.

Raději mám představu univerzity jako rozsáhlého intelektuálního bohatství, které by měl moudrý investor spravovat tak, aby bylo veřejnosti co nejprínosnější. Pokud by Tomáš přistoupil na metaforu portfolia, asi bychom se investorsky shodli, na kterou jeho část – u výzkumné školy – chceme klást největší důraz. Tahle část portfolia v mých očích někdy vystupuje jako stáj silných a hrdých závodních koní, nad jejichž tryskem se občas tají dech – ale dobře je řídit je zatraceně těžké. Jsem pyšný na každé jejich vítězství a chci, abychom pro ně dokázali vytvořit co nejlepší podmínky, ale pohánět je k větším výkonům exemplárním odštěpím těch pomalejších nehodlám. V těch, kterým dostihy vědeckého výzkumu nesedí, bych chtěl vidět součásti jiných důležitých aktiv, ze kterých by šikovný investor dokázal vytěžit spoustu užitků.

Věda a demokracie

V nedávném čísle ŽUP jsem narazil na článek profesora Blechy, vedoucího Katedry filozofie FF UP, zabývající se konfrontací postupu CIV Pedagogické fakulty UP a kritiky ze strany Klubu českých skeptiků Sisyfos. O existenci CIV (Centra inovativního vzdělávání) jsem doposud neslyšel. Po přečtení článku prof. Blechy jsem usoudil, že inovativní činnost tohoto centra je asi něco podobného, jako je činnost olomouckého Centra poznání – z jehož pravidelně uveřejňovaného programu lze usuzovat, že případnější název by byl Středisko ignorance.

Vysvětlování či argumentace prof. Blechy jsou fundované, věcné a jasně směřující k cíli. Podivu je hodno spíše to, že je třeba na půdě univerzity vysvětlovat věci, které by měly být samozřejmé – pro každého, kdo má základní znalosti zásad vědecké práce. A k badatelské činnosti se, pokud vím, údy univerzity masově hlásí. Mají to totiž v popisu práce.

Ve svém pověření členstvím ve vědeckých radách a doktorských komisích několika fakult se běžně setkávám s rozvíklostí názorů na povahu vědecké práce – mimo jiné i ve vztahu vědy k demokracii a svobodě. Jednou z těch nejasností je, že věda je automaticky považována za instituci vrcholně demokratickou. To je hluboký omyl, zapříčiněný asi tím, že se nerozlišuje mezi vědou a vědní politikou. Vědecké rady, například, nejsou orgánem vědy – ale instrumentem vědní politiky. Profesor nebo docent vědeckou radou doporučený či jmenovaný není zárukou kvalitního bádání, invence a kreativity – jeho titul je projevem subjektivního názoru jisté skupiny akademiků. Vnější znakem rozdílu mezi vědou a vědní politikou je akt hlasování. O demokratičnosti tohoto má smysl diskutovat. Žádné hlasování však nikdy nic neobjevilo; Sir Isaac Newton neobjevil gravitační zákon při hlasování v Royal Society. Objevil ho ve své hlavě jako produkt myšlení.

Myšlení ovšem nemá s demokracií vůbec nic společného. Myšlení, které je hlavní technologií vědy, je záležitost tak totalitní, jak je jen možné. Ve vědě má tak lidská mysl, kterou napadlo řešení problému, tisíckrát větší váhu než tisíc myslí, které řešení nenapadají. Biologické zákony demokracii neznají – demokracie je lidská vymyšlenost týkající se lidského chování. Úkolem demokracie je nasazovat

Preferenci výzkumné školy se snažíme prosazovat pozvolnějším opatřeními – nulovým „zdaněním“ prostředků z výzkumných projektů univerzity i fakultou, velkou finanční nezávislostí kateder, finančním oceňováním nejlepších publikačních výsledků Cenou děkana, pravidelnými rekonkurzy... Některá opatření i tak u někoho vyvolávají pocit přílišného nátlaku. Jaký bude výsledný efekt, ukáže až čas. Ale pokud mohu hodnotit působení vedení PŘF za posledních cca deset let (sám jsem tam ani ne dvoutýlým nováčkem) a podívat se na růst výkonnosti fakulty za tuto dobu, jsem optimistou. Řadu důvodů pro tento postoj zmínili kolegové Zbořil a spol. v předminulém čísle, a pro mnoho dalších mohu namátkově začít vyjmenovávat. Dnes se mi pochlubil kolega z optiky, že jeho doktorand získal prestižní Cenu Václava Votruby za nejlepší disertační práci v oboru teoretické fyziky. Prof. A. Holý, který před několika dny získal Českou hlavu, má úzkou spolupráci s našimi chemiky, a kritiky našich habilitačních a profesorských řízení by mohlo zajímat, že se stal docentem i profesorem právě na naší fakultě. Na vysoce hodnoceném Atlase podnebí Česka mají lvi podíl naši pracovníci...

V žádném případě nechci předstírat, že by nebylo co zlepšovat. Článek dopisují už mezi izraelskými kolegy, v příjemné vůni dozrávajících pomerančů a na UP se dívám z dálky. Vidím jiné styly řízení, jiné druhy problémů – ale jako „děs a bídu“ naší školy opravdu nevidím.

Prof. T. Opatrný, proděkan PŘF
pro vědeckovýzkumné záležitosti

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

3.–31. PROSINCE

Grafika. Výstava studentů AkademieVU, UC UP, chodba přizemí a 1. patro.

7. PROSINCE

H. Quester čte Nathalii Sarrautovou Dvojazyčné čtení divadelní hry, UC UP, Kaple Božího Těla, 11 hod.

7.–9. PROSINCE

Dny diagnostické, prediktivní a experimentální onkologie. RCO.

9. PROSINCE

Adventní koncert. UC UP, Kaple Božího Těla, 19 hod.

11. PROSINCE

Doc. R. Halaš, Ph.D. (PŘF UP): Varieties of effect algebras. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. PŘF UP (Tomkova 40), posluchárna č. 301, 13 hod.

P. Pálek: Židé v Kroměříži a v Holešově na přelomu 19.–20. století. FF UP, Kabinet judaistiky, 17 hod.

12. PROSINCE

Christmas Party. Pdf UP, Katedra anglického jazyka, 15 hod.

14. PROSINCE

„Druhá filmová sklizeň“. II. ročník přehlídky amatérské filmové tvorby, UC UP, Filmový sál, 16 hod.

Více informací viz <http://www.upol.cz/zpravy/kalendar/>.
-red-

náhubek politické tlachavosti – provozované třeba i v akademických kruzích. Pro vědecký výzkum má demokracie význam jenom při rozhodování třeba o dotacích – kolik peněz kam.

Zásadní je fakt, že vědeckost neurčuje téma zkoumání, ale metoda zkoumání. V článku je řeč o astrologii – také téma už hodně ošoupané, pořád však oblužující pologramotné české duše. Kdyby přišel astrolog, a že je jich dnes v českých luzích a hájích, jakož i ve studiích nedovzdělané české televize požehnané, se svým tvrzením o vlivu znamení zvěrokruhu na chování či charakter člověka jako s hypotézou – a navrhl experiment (šlo by to docela snadno), jak hypotézu falzifikovat – a teprve podle výsledku vhodného testu statistické významnosti vyhlásil své tvrzení – postupoval by v souladu s vědeckou metodou. Jestliže však činí svá prohlášení bez onoho pokusu, žvaní. I kdyby byl předtím ministrem války proslavivším se vojenskou operací sestřelování letadel zevnitř.

Věda se prodírá k poznání světa v jeho dílčích částech a parametrech klopýtavě, klikatě, s mnohými chybami. Podstatné je, že má k dispozici autokorekční mechanismy. Vědecké poznatky usilují o dokonalost a úplnost poznání – jsouce si přitom vědomy, že jsou povinny rizika svých chyb měřit – silofunkcí statistického testu, riziky chyb 1. a 2. druhu, například. Kdo se však pokusí švindlovat, neměl by mít klidný spánek. Dříve nebo později se na podvod přijde. Díky právě těm pracovním postupům vědecké práce, díky nezávislým opakováním, díky randomizaci a placebo principům. Jen máloco je tolik zneužíváno jako demokracie a svoboda. Dnes šamanstvími, stejně jako včera komunistickou ideologií. A samozřejmě kdykoliv politickými štrébry všech odstínů.

Prof. S. Komenda

Upozornění redakce

Upozorňujeme čtenáře a autory, že příští číslo Žurnálu UP (13) vyjde v pátek 14. 12. jako poslední v tomto kalendářním roce.

Redakce ŽUP